Vrijdag, 5 September 1941 — DAGBLAD — 58ste Jaargang, No. 3392

# AMIGOE DI CURAÇAO



Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel:
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.— ] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

**Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.**
**Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG**
Spreekuur 16—18 uur.
**Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.**
**Adres Postbus 80, Willemstad.**
**Uitgeefster: Paulus-drukkerij.**

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
**Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:**
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38



# Onbekende duikboot valt U. S. A.-torpedojager aan.

## Ruslands millioenen houden stand.

### FRANS GUIANA CENTRUM VAN NAZIE-PROPAGANDA?

Een officiële nota, die door de Vichy-Regering werd uitgegeven, ontkende dat de kolonie Frans Guiana een centrum is geworden van Duitse propaganda en vijandige activiteiten in Latijns-Amerika, gelijk een bericht van Britse oorsprong verklaarde (Vichy, (AP) 4.9).

### PSYCHISCHE DUITSE AANVAL WERD EEN FIASCO.

Een Russisch bericht van het centrale front deelde mede, dat de Duitsers op Dinsdag een „psychische aanval" ondernamen, welke tot doel had de Russische opmars tegen te houden. Het Russisch bericht werd om 18 uur in de avond verzonden en deelde mede, dat in de buurt van K. de vijand meer dan 12 compagnieën zond tegen de afdeling onder commando van Mikhailov. Zij werden voorafgegaan door een band als op een parade, terwijl de keteltrommen roffelden en de bastrommen donderden. De nazies, die in gesloten gelederen oprukten, werden ontvangen door een vreselijk machinegeweervuur, gevolgd door een bajonetaanval. De „psychische aanval" eindigde in een fiasco (Moskou, (AP) 4.9).

### DUITSE RADIO DOET BEROEP OP HET VOLK.

De Duitse radio, die gehoord werd door het Columbia Broadcasting System, deed een beroep op het Duitse volk om af te zien van een gedetailleerde beschrijving der militaire operaties. De radio zeide: „Het volk weet heel goed waarom dit gebrek aan inlichtingen nodig is. Doch men is zich ook bewust van het feit, dat elke keer als een campagne beëindigd is een gedetailleerd verslag wordt gegeven." (New York, (AP) 4.9.).

### RUSLAND HEEFT ZELF WEL VOLDOENDE MANSCHAPPEN.

Een gezaghebbende Britse bron deelde mede, dat de Duitse verliezen in de eerste 11 weken van de oorlog aan het Oostfront in totaal ongeveer 1.750.000 man zouden bedragen en de Russische verliezen van 2 tot 3 millioen man. Hij beschreef de strijd als een der meest kostbare van de geschiedenis.

Deze hoge persoonlijkheid zeide: „Niemand kan het gedrag van de Russen te veel prijzen. Zij zijn uitstekend en hebben bewezen oprecht te zijn in de beloften om de verlaten gebieden te vernielen, door het opblazen van de Lenin (Dnjepr) dam.

Verder verklaarde hij, dat de Britten den Russen alle vliegtuigen zenden, die men kan missen en alle rubber, die zij kunnen gebruiken. Dit zijn twee van de meest benodigde dingen voor de Russen. Hieraan voegde hij toe, dat de vliegtuigen worden vergezeld van grondbemanningen en bedreven luchtvaart-ingenieurs, doch dat de Russen prefereerden de vliegtuigen zelf te vliegen.

Deze bron, die de hoogste is (mogelijk Churchill), zeide, dat zowel de Britten als de Russen goede hoop hebben, dat de Russen het gedurende de winter zullen uithouden met een verwoestende uitwerking op de Duitse troepen, gezien van het standpunt van Moskou en in verband met het moreel. Hij deelde mede, dat de Russen de campagnes bespreken van de volgende lente en Augustus. Hij verklaarde, dat de Russen geen troepen nodig hebben, noch van Groot-Brittannië noch van de Verenigde Staten. De Russen hebben 9 millioen troepen op het ogenblik in de strijd en zullen spoedig gereed zijn om nog 4 millioen hebben in de strijd te werpen. De Russen zien nog steeds het grootste leger ter wereld, niettegenstaande de verliezen. Hij zeide, dat het totaal van de Duitse en Russische verliezen in de eerste 10 weken groter was dan gedurende de eerste twee jaar van de vorige oorlog. Toegegeven werd, dat de Russen harde slagen hebben gehad, wat betreft de industriële productie, doch de fabrieken die de Duitsers in de Oekraïne hebben genomen zullen gedurende geruime tijd niet kunnen worden gebruikt. Hij verzekerde, dat de Russen steeds taaier worden en bevestigde, dat de stroom van voorraden van de Russen van Groot-Brittannië en de Verenigde Staten thans betrekkelijk klein is, doch gaf te kennen, dat deze steeds groter zal worden als nieuwe toevoerwegen, gelijk in Iran, worden geopend.

Ook verklaarde hij, dat de Britse en Noordamerikaanse missies in Londen een korte bespreking zullen houden alvorens naar Moskou te vertrekken, doch hoopte, dat deze zo spoedig mogelijk zich op weg zullen bevinden. Bij het bespreken van andere gezichtspunten in de oorlog, zeide hij, dat Groot-Brittannië zich in de „Battle of Atlantic" werkelijk kranig houdt en dat de aanvallen van de Royal Airforce op Duitsland dagelijks toenemen, niettegenstaande het slechte weer. Hij waarschuwde echter, dat hoewel de "Battle of Atlantic" thans goed gaat, deze nog niet is gewonnen. (Londen, (AP) 4.9).

### DUITSERS MOETEN STELLING NA STELLING OPGEVEN.

**Bij Kiev wordt hard gevochten.**

Sovjet militaire berichten deelden mede, dat de Duitse strijdkrachten hevig vechten in de richting van de Oekraïnse hoofdstad Kiev, doch dat zij worden teruggedreven door tegenaanvallen van ontzaggelijke heftigheid, die een enkel punt aan dit nieuwe actieve front den indringers 15.000 man aan doden en gewonden heeft gekost. De grote strijd aan de boven-Dnjepr zou, volgens de Russen, breken wat eerst begonnen was als een groot nazie-offensief. Tevens meldden de Russen de herovering van verschillende Sovjet-dorpen in de Oekraïne. Berichten van het front meldden, dat de strijd werd vergezeld door een voortgezette opmars van het Rode tegenoffensief in het centrum, dat nog steeds onweerstaanbaar voortrolt door het hevige geconcentreerde vuur van de nazie-artillerie en mortieren, alsmede over velden, die bezaaid zijn met landmijnen. Sovjet-bronnen deelden mede, dat de Duitsers punt na punt moesten opgeven, doch gaven toe, dat de Duitsers hun stellingen duur verkochten.

Bij Leningrad in het Noorden is de toestand niet precies bekend. Het is echter opmerkelijk, dat het officiële orgaan van de communistische partij „Pravda" berichtte, dat de beestachtig verraderlijke vijand doorbreekt op de toegangswegen naar de stad. Ook zeide het blad, dat de zowat 3 millioen inwoners een diepe en grote defensielinie rond de stad bouwen.

De invallers werden afgeschilderd als de toevlucht nemende tot koortsachtige bloedige methoden in een wanhopige poging om een beslissing te forceren vóór het slechte weer aanbreekt.

Het Sovjetcommando zelf zette de politiek van terughoudendheid voort in het middagcommuniqué en zeide slechts dat overal koppig gevochten werd.

Activiteit van de Rode luchtmacht werd gemeld van elk theater vooral in de Zwarte Zeegebieden, waar pogingen worden aangewend om de Zuidelijke Russische legers te verlichten. Bij een aanval van twee dagen in die sector zouden Rode bommenwerpers van de Zwarte Zeevloot meer dan 50 Duitse tanks en trucks, 4 Duitse vliegtuigen en een grote hoeveelheid nazie-infanterie, cavalerie en artillerie vernield hebben (Moskou, (AP) 4.9).

### RUSSISCHE AANVALLEN AFGESLAGEN, ZEGT BERLIJN.

De Duitsers deelden mede, dat zij een landingspoging aan de Zwarte Zeekust hebben verijdeld en 2 divisies in de centrale sector hebben vernield. Zowel officiële als onofficiële kringen waren echter zwijgzaam over de ontwikkelingen bij Leningrad. Berlijnse berichten zeiden, dat Leningrad feitelijk omsingeld is. Een gezaghebbende zegsman legde uit, dat dit echter niet direct zeggen wil, dat er een nauwe ring om de stad zelf ligt, doch dat hierbij een groot gebied vervat zou kunnen zijn.

Het DNB meldde, dat 229 Russische vliegtuigen tegen 17 Duitse werden neergeschoten gedurende de eerste 3 dagen van September, waardoor wordt te kennen gegeven, dat de luchtgevechten uitgebreid zijn.

Het Hoofdcommando beperkte zichzelf tot de verklaring, dat de operaties aan het Oostfront met succes werden voortgezet. Andere berichten deelden mede, dat de Duitsers herhaalde tegenaanvallen van de Sovjets afsloegen om de Dnjepr over te steken, waar zij de samengehoopte Rode troepen aan de Oostelijke kust beschoten. Het DNB zeide, dat 4 bootladingen van Russen, die een door de Duitsers bezet gedeelte aan de Zwarte Zeekust naderden, waarschijnlijk met de bedoeling om in te snijden achter de Zuidelijke flank in de Oekraïne, werden verdreven onder machinegeweervuur. In de Noordelijke sector zou een Duitse divisie gebroken zijn in goed versterkte Russische posities op 3 September. De gevechten zouden in dat gebied nog steeds worden voortgezet.

In de centrale sector zeide het DNB, dat de 108ste Russische tankdivisie omsingeld werd en na verschillende dagen van vechten, niettegenstaande vele pogingen om uit te breken, vernield werd met uitzondering van kleine gedeelten. Gemeld werd, dat de 293ste Russische infanterie divisie, die volgens de Duitsers de opmars poogde tegen te houden van Duitse gepantserde eenheden, gisteren in de centrale sector door een flankaanval in de knel werd genomen. Hieraan werd toegevoegd, dat op zijn minst 400 gevangenen werden gemaakt. Bij andere verwoede gevechten in het centrale gebied zeiden de Duitsers 95 Sovjettanks veroverd of vernield te hebben en 1100 gevangenen te hebben gemaakt. Een Duitse divisie zou voorts bij schermutselingen 1000 motorrijtuigen hebben genomen (Berlijn, (AP) 4.9).

### LOZOVSKY OVER DE STRIJD.

De Sovjet-zegsman Solomon Abramovitsj Lozovsky deelde mede bij een persconferentie, dat het Duitse leger nieuwe versterkingen voor Leningrad in de strijd heeft geworpen, doch werd tegengehouden met hevige verliezen.

Lozovsky zeide: „Niet slechts zijn zij gestrand op een plaats en kunnen zij niet vooruit, doch zij zijn ook gedwongen nieuwe strijdkrachten in het gevecht te werpen op vele punten die zij bereikt hebben." Hij zeide, dat de asberichten, volgens welke Leningrad op het punt van vallen staat, propaganda zijn, die behoren tot het rijk der fantasie.

Hij deelde mede, dat Leningrad de geregelde verbindingen onderhield met andere delen van de Sovjet-Unie op verschillende spoorwegen.

Novgorod en Leningrad en Maarschalk Vorosjilovs Noordelijke leger thans zeer goed vecht op tamelijk verre toegangswegen tot Leningrad.

In het Zuiden zouden de Duitsers, volgens Lozovsky, de Roemenen gebruiken om de aanvallen te leiden. Hij verklaarde: „In geen enkele oorlog heeft Roemenië zulke grote verliezen geleden." Hij wees op een bericht van Radio-Rome betreffende de lange strijd om Odessa bij het leggen van de nadruk op dit punt. De zegsman verzekerde, dat verder naar het Noorden de Duitsers poogden schipbruggen aan te leggen over de Dnjepr, doch dat deze elke keer werden opgeblazen. Over het algemeen wordt het front gekenmerkt door onophoudelijke gevechten dag en nacht van de Noordelijke IJszee tot de Zwarte Zee. Verder zeide hij: „Een ieder, die van het front komt, heeft de absolute overtuiging, dat het Duitse leger zal worden teruggeslagen."

Lozovsky beweerde, dat Leningrad nog steeds niet zwaar gebombardeerd is, gezien de kracht van de defensie. Verder zeide hij, dat de berichten omtrent de Sovjet-Finse onderhandelingen voor een afzonderlijke vrede niet overeenkomen met de waarheid. Hij herinnerde aan de berichten, dat de Duitsers Bryanks genomen hebben en zeide, dat deze een radio-overwinning zijn maar niet van de Reichswehr. Hij deelde mede, dat de toestand rond Odessa onlangs is verbeterd, aangezien de gevechten daar zo kostbaar zijn voor de Duitsers en Roemenen, dat de mogelijkheid geschapen wordt voor onophoudelijke tegenaanvallen. (Moskou (AP) 4.9).

### FRANSE REGERING STOPT GELD IN DAKAR.

De Regering trok 128 millioen francs uit voor het werk aan de Franse Westafrikaanse vlootbasis Dakar en de verbindingswegen over het land naar de Middellandse Zee. Behalve de haveninstallaties zal een der voornaamste aanbestedingen van het geld dienen om de verbindingen tussen Europa en Afrika onafhankelijk te maken van de vlootcontrôle van de Atlantische Oceaan door de spoorlijn van Dakar naar Niger te verbeteren en het trans-Sahara wegensysteem te voltooien. (Vichy, (AP) 4.9).

### U.S.A.-PILOTEN NAAR RANGOON EN CHUNGKING.

Het Domei-agentschap deelde mede, dat volgens een bericht uit Batavia onlangs aldaar 175 piloten van de Verenigde Staten passeerden op weg naar Rangoon en Chungking. (Tokio, (AP) 4.9).

## Het nieuws van vandaag.

De Verenigde Staten zijn weer een schrede dichter bij de oorlog gekomen. Gisteravond kwam het bericht, dat een onbekende duikboot een aanval had gepleegd op een torpedo-jager, die onder de „Stars & Stripes" op weg was naar IJsland.

De Amerikaanse boot heeft de aanval beantwoord, doch tot nu toe zijn er geen verdere bizonderheden bekend geworden (blz. 1).

Van het Oostelijk front komen berichten, dat de strijd om Leningrad tot een furie wordt. Leningrad is vermoedelijk geheel omsingeld, maar de defensies van de stad zijn zo ondoordringbaar, dat de Nazies niet verder komen. Lozovsky verklaarde: De Duitsers komen elk ogenblik met nieuw materiaal aanzetten, en worden steeds weer met nieuwe verliezen afgeslagen. De stad is onder hevig artillerie-vuur, maar in de stad zelf gaat het leven zijn gewone gang.

Meer naar het Zuiden toe houden Odessa en Kiev ook stand. (blz. 1). De toestand van deze twee steden is zelfs een weinig verbeterd als gevolg van de Russische tegenactie. De Nazies zijn nog altijd doende om de Dnjepr over te komen. Het gaat echter niet zo eenvoudig.

De Sovjet-vloot heeft twee Duitse duikboten tot zinken gebracht. Waar? Dit is nog niet bekend (blz. 3).

Rusland heeft nog voldoende manschappen beschikbaar. Al waren de verliezen niet gering, nog een 9 millioen man zijn op de been, en men zegt, dat binnenkort nog 4 millioen reserves erbij komen (blz. 1).

In het Westen verloopt de „Battle of the Atlantic" in het voordeel van de Britten, blijkt wel uit een telegram van Berlijn. Over de zg. corvettenstrijd schrijft een telegram op blz. 3.

Churchill heeft zijn instemming betuigd met de rede van King betreffende de steun van de V.S.

Tankers van de V.S arriveren reeds in Vladivostok.

Een overzicht van Stalins successen in de Duits-Russische oorlog wordt gegeven in het hoofdartikel (blz. 1).

De Gebroeders Mensing, de Heer Pinedo, Statenlid Plantz en Partij-Voorzitter Römer, Statenlid Rustige en Landraad Scott van St. Maarten, geven hun ideeën betreffende een Imperiale Raad op blz. 4.



# Stalins successen.

Toen Hitler in de vroege ochtend van 22 Juni het bevel van oprukken gaf aan de troepen geconcentreerd aan de Oostelijke grenzen, rekende hij op een snelle doorbraak van de Russische linies. Het Rode Leger had nog geen gelegenheid gehad de nieuwe grenzen van het Sovjet-Rijk op moderne wijze te versterken. Er schenen aanwijzingen te bestaan, dat de Russische legerleiding grote troepenmachten had samengetrokken tussen de Stalin-linie, in de jaren tussen 1920 en 1940 aangelegd aan de toenmalige Russische Westgrens, en de nieuwe grens verkregen als gevolg van de operaties tegen Polen en de bezetting van de Randstaten. Een snelle actie tegen deze troepenmassa's had een desorganisatie van de Russische weermacht moeten ten gevolge hebben.

De bliksem-tactiek werd in volle omvang toegepast. Geweldige hoeveelheden vliegtuigen werden ingezet voor het bombarderen van de Russische vliegvelden tussen Minsk en Brest-Litovsk. Tanks in nog niet geziene aantallen rukten op. De Russische legers weken uit en het scheen na de eerste week, dat de Duitse opzet ook deze keer geslaagd was. In de tweede week echter kreeg het oorlogsbeeld een ander karakter. De Russen hebben zich blijkbaar niet laten verleiden een aanmerkelijk deel van hun macht samen te trekken in het nieuwe gebied. De Duitse opmars verliep tamelijk vlot, totdat het moment kwam waarop de Duitse divisies de Stalin-linie naderden. Hier werd den Duitsers een halt toegeroepen door een leger, dat nog volkomen intact bleek.

In de bijkans drie maanden die verliepen, zijn de Duitse successen in vergelijking met vroegere oorlogscampagnes miniem.

De Russen hebben zich meester getoond in de defensie-tactiek. Zij hebben hun gemotoriseerde afdelingen niet naar voren gebracht en ook hun vliegwapen gereserveerd voor de verdediging van hun hoofd-weerstandslijn.

Er is van de Duitse kant geschermd met geweldige aantallen Russische vliegtuigen, welke op de grond vernield zouden zijn. Zij hebben blijkbaar alleen in de fantasie van de Luftwaffe bestaan, deze grote aantallen. Het is opvallend, dat wij de laatste tijd slechts weinig meer horen van Duitse luchtaanvallen op doelen binnen de Russische verdedigingslinies.

Moskou heeft, voorzover bekend geworden is, nog maar betrekkelijk weinig luchtaanvallen gehad.

Een misrekening is waarschijnlijk geweest, dat men in Duitsland — en ook wel daarbuiten — de indruk had, dat het bewind van Stalin spoedig zou ineenstorten, wanneer er van buiten druk op zou worden uitgeoefend. Het bewind van Stalin blijkt beduidend krachtiger, dat men had verwacht.

Het getuigt van een zeer groot tekort aan kennis van de Russische verhoudingen, dat men er geen begrip van had, hoe diep het Stalinisme heeft wortel geschoten in het Russische volk. Wishful thinking speelde ook hier weer een grote rol. Wanneer zal de wereld eens zover komen, dat wij de dingen weer in hun ware gedaante zullen mogen zien? Want is het niet treurig, dat de militaire litteratuur over practisch de hele wereld vol stond van argumenten om aan te geven, dat het Rode Leger geen knip voor de neus waard was, dat zijn uitrusting, zijn organisatie en zijn leiding alles te wensen overlieten? De practijk toont aan, dat de uitrusting goed is, de organisatie voldoet aan hoge eisen en de leiding tot nog toe beter is dan die van welken anderen tegenstander der Duitse legeraanvoerders.

Het maakt zeer sterk de indruk, dat zelfs militair wetenschappelijke schrijvers zich niet hebben kunnen onttrekken aan de wenselijkheid om een voorstelling van zaken te geven, welke paste in het systeem van politieke bestrijding der Russische ideologieën.

De militair-wetenschappelijke deskundigen, die er zich blijkbaar toe geleend hebben, om ter wille van politieke doeleinden een verkeerde voorstelling van zaken te geven, hebben hun volken geen dienst bewezen. Het vertrouwen in hetgeen zij te zeggen hebben is er zeker niet door toegenomen.

Er was en er is in Rusland veel, dat niet strookt met onze opvattingen van recht en vrijheid.

Maar er is geen enkele aanwijzing van het naderen van een omwenteling in Rusland.

Velen onzer hopen nog altijd op een omwenteling in Duitsland. Wij menen, dat ook daar geen kans op bestaat. Systemen als het nationaal-socialisme en het communisme drukken hun stempel op een volk en de beginselen ervan dringen diep door in het denken en handelen van die volken.

Wij kunnen dat betreuren: in de politieke en militaire practijk zullen wij er rekening mee hebben te houden als met tastbare realiteiten.

# Nederland

## DE KATHOLIEKE KERK IN NEDERLAND.

In alle R.K. kerken in Nederland werd op 3 Augustus bekend gemaakt, dat Rooms Katholieken geen lid kunnen zijn van een organisatie aan welker hoofd N.S.B.'ers staan, en dat aan dezulken de sacramenten zullen worden geweigerd. Dit in verband met de door den Duitser gelaste inschakeling der Confessionele vakbonden in het onder leiding van N.S.B.'er Woudenberg staande N.V.V. In de praktijk komt dit neer op ontbinding van alle R.K. Werklieden en andere R.K. Organisaties, waarover de N.S.B. zeggingschap heeft gekregen. Deze bisschoppelijke bekendmaking was de reden tot de, reeds vermelde, oplegging van vijfhonderd gulden boete aan Utrechts Aartsbisschop.

## 300 JODEN STIERVEN IN CONCENTRATIEKAMPEN.

Het aantal jonge Nederlandse Joden tot nu toe in Duitse gevangenschap omgekomen, bedraagt niet minder dan driehonderd! De kranten mogen geen overlijdens-advertenties meer plaatsen......

## ELF HELDEN BELOOND.

Dezer dagen heeft H.M. de Koningin weer aan elf Nederlandse zeelieden het Kruis van Verdienste verleend. Allen voor heldhaftig gedrag.

## DE KRACHTIGE HOUDING VAN NEDERLANDS INDIE.

Dr. Van Mook heeft in de Nederlands-Indische Volksraad meegedeeld, dat het Gouvernement nog doende is met de uitwerking van verschillende maatregelen, die ertoe bestemd zijn te verhinderen, dat zij zullen bijdragen tot de instandhouding of de vergroting van de Japanse oorlogsmachine, zolang als de Japanse actie, die wordt beschouwd als een directe bedreiging van Nederlands-Indië voortduurt.

Dr. Van Mook zeide, dat deze maatregelen geen terugslag zullen hebben op de handel, daar de meeste producten, die door Japan worden gevraagd, ook elders afzetgebied vinden. Het verminderen van de import uit Japan is belangrijker. Er zal een import-organisatie worden gesticht, die op de duur de inkoop-organisatie van verschillende artikelen zal worden. Daarin zullen alle belanghebbende groepen worden vertegenwoordigd.

## DE VERTRAPPING DER VOLKSRECHTEN.

Enige tijd geleden is reeds gemeld, dat in Nederland provinciale en gemeentelijke autonomie en zelfbeschikking zijn afgeschaft.

Thans wordt medegedeeld, dat het Verordeningenblad van 12 Augustus de nieuwe regelingen voor de administratie des lands bevat. Provinciale Staten en gemeenteraden zijn afgeschaft. Evenzeer uiteraard gedeputeerden en wethouders in de zin, zoals wij die altijd hebben gekend.

Commissaris der Provincie en Burgemeester dragen alléén de gehele verantwoordelijkheid jegens de landsautoriteit. Wel wijst de Burgemeester van 2 tot 6 wethouders aan (voor een periode van zes jaar), die hem uitsluitend tot helpers en uitvoerders zijner opdrachten dienen. Eveneens benoemt de burgemeester „raadslieden" (maximaal de helft plus een van het aantal vroegere gemeenteraadsleden). Deze hebben geen enkele andere dan adviserende bevoegdheid. De burgemeester alléén neemt beslissingen, doch hij heeft de aanwijzingen te gehoorzamen, gegeven door het „toezichthoudend orgaan".

Voor Den Haag, Rotterdam en Amsterdam is dat de Secretaris-Generaal van Binnenlandse Zaken, voor andere gemeenten een nieuw samengesteld provinciaal orgaan. Voor de administratie der provinciale huishouding wordt een commissie benoemd.

(De Gouvernementspersdienst tekent hierbij aan: Zo is het schone, Nederlandse administratief-rechtelijke bouwwerk van autonomie en zelfbeschikkingsrecht, waaraan namen als die van Thorbecke en Oppenheim onverbrekelijk zijn verbonden, met één pennestreek van den overweldiger te niet gedaan. Al had ook dit stelsel te lijden van de fouten zijner uitstekende hoedanigheden, die vooral in de huishouding der grote gemeenten de laatste jaren aan het licht traden, het behoeft geen betoog, dat de administratief-rechtelijke regeling, waarop Nederland trots mocht zijn, verre de voorkeur verdiende boven dit stelsel der „nieuwe orde", die in wezen niet anders is dan de alleroudste orde: de tyrannie en de willekeur van een man, den satraap Seyss Inquart, die op zijn beurt weer verantwoording schuldig is aan den absoluten heerser Hitler.

Het volk is geheel onmondig gemaakt, Commissarissen en Burgemeesters zijn ledepoppen geworden, de Secretarissen-Generaal zijn de onderdanige dienaren geworden van de almachtige, alwetende, gulzige moloch Staat, wiens willekeur verpersoonlijkt is in tyran en satraap. Dat Nederland herrijze uit deze vernedering!).

## NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Het Departement van Waterstaat beraamt de uitvoering van belangrijke werken in de Biesbosch, het gebied van de Donge en het Oude Maasje. Geraamde kosten: ƒ 31.000.000

— De Rotterdamse advocaat Mr. J. Offerhaus is benoemd tot buitengewoon hoogleraar aan de Amsterdamse Universiteit in: de inleiding tot de rechtewetenschap en de beginselen van het burgerlijk recht, het handelsrecht en het faillissementsrecht.

— J. B. van Heutsz Jr., zoon van wijlen den groten Generaal, heeft een Nationaal-Socialistische (economische) brochure geschreven. (Geen aardje naar zijn groten vader.)

— De Voorzitter van de gezamenlijke Nederlands-Indische oorlogsfondsen heeft gezegd, dat van de zes en een half millioen gulden nodig voor de nieuwe „Van Galen", Indië vijf millioen voor zijn rekening zal nemen en dat hij verwacht vóór het einde des jaars het geld bij elkaar te hebben.

— De eerste militaire oefening der nieuwe inheemse militie in Nederlands Indië zal op 25 September beginnen.

# Curaçao.

## STATEN VAN CURAÇAO.

### Ingekomen Stukken.

Zijne Excellentie de Gouverneur zond een schrijven aan de Staten als antwoord op het rapport van een studiereis door enige Statenleden gemaakt naar het eiland Bonaire. Het antwoord bevatte zeer belangrijke gegevens, vooral waar het Bestuur bij het zoutprobleem wees op de mogelijkheden van een groot-industrie voor de vervaardiging van magnesium uit het zeewater. Magnesium bedraagt slechts een derde van de zwaarte van aluminium en belooft in steeds sterker mate een belangrijk metaal te worden voor de vliegtuigindustrie. Ook werd gewezen op het goedkope bijproduct zoetwater.

Wat de dividivi betreft, was het Bestuur van mening, dat daarin niet veel toekomst zat. Voor de houtkoolquaestie bleef het Bestuur van oordeel, dat hiervoor geen beschermende rechten moesten geheven worden, omdat alsnog niet gebleken was, dat deze heffing ook ten goede zou komen aan den gewonen man en niet alleen aan enkele grootgrondbezitters.

Ook in de mest zag het Bestuur niet veel heil. Kunstmest is goedkoper. Aan de uitbreiding van de aloëteelt wordt alle aandacht besteed. Hiervoor leest men het rapport van de aloëcommissie. Een tractor zal er komen op Bonaire. Men bestudeert momenteel de lossingsmogelijkheden van deze tractor op het eiland. De proeven van de verharding der wegen met zout zijn niet voldoende geslaagd en het Bestuur ziet er niet veel heil in. Men zal echter in de regentijd nog enige proeven nemen. Voor de bouw van een hospitaal is men in onderhandeling getreden.

Na voorlezing van dit belangwekkend antwoord stelde de voorzitter voor het Antwoord ter griffie te deponeren ter inzage van de leden. De heer Jan Rustige vond het schrijven echter zo belangwekkend, dat hij verzocht het te vermenigvuldigen, opdat ieder lid het terdege zou kunnen bestuderen. De heer Willem P. Maal wilde het dan ook nog behandeld zien in de afdelingen met de opmerking, dat de mogelijkheden op Bonaire slechts even waren aangestipt, terwijl de onmogelijkheden op ruime mate waren uitgemeten.

Vervolgens las de voorzitter der Staten een Beschikking voor van den Gouverneur, waarbij deze de leden aanstelt voor de Commissie van Toezicht van de Algemeen Middelbare School. De commissie is als volgt samengesteld: Dr. W. J. Goslinga, voorzitter, Pater Vicarius Antonius van der Veen Zeppenfeldt, Ds. C. Th. Steenstra Mr. W. Charles de la Try Ellis, Dr. Jac. Rud. Arends (Aruba), H. Vermeulen (C.P.I.M.). Evertsz (Kamer van Koophandel) leden

De Gouverneur antwoordde op de herhaalde aandrang der Staten om de handelsbetrekkingen met het gebiedsdeel Suriname toch eens tot een oplossing te brengen, dat men daarmede steeds doende was. Het probleem ontmoet echter zulke moeilijkheden vooral in verband met het internationale handelsverkeer, dat men een oplossing zich gewend heeft tot de Hoge Regering in Londen.

Van den voorzitter van het centraal stembureau te Bonaire kwam o.a. een Schrijven binnen, waaruit bleek, dat het huidige Statenlid De Jongh weder voor de volgende zittingsperiode gekozen is als vertegenwoordiger van Bonaire.

33 Onderwijzers uit Aruba zonden een verzoekschrift om de duurtetoeslag op Aruba weder toe te kennen. Het levensonderhoud is veel duurder geworden. Men verzocht tevens de toekenning van deze duurtetoeslag van terugwerkende kracht te doen zijn tot aan het tijdstip, dat deze toeslag werd afgenomen.

Tot slot van de „Ingekomen Stukken" werd Dr. Goslinga benoemd als de gemachtigde van het Bestuur bij de behandeling van de landsverordening voor het middelbaar onderwijs.

### Het Middelbaar Onderwijs.

Bij de algemene beschouwing nam allereerst de heer Rustige het woord. Met grote voldoening wees hij op de tot standkoming van deze landsverordening. Hij verwacht er zeer veel heil van voor het gebiedsdeel. Het is een stap in de goede richting. Naar zijn mening zal het vooral te goede komen aan degenen, die zich een positie willen veroveren in de handel, de ambtenarij enz. en op de tweede plaats aan hen, die eventueel hun studie later willen voortzetten. Het grootste deel zal willen studeren om zich hier een positie te verwerven. Grote waardering wil hij uitspreken voor de wijze, waarop de landsverordening zowel naar inhoud als vorm is tot stand gekomen.

Het Bestuur heeft alle moeiten gedaan om tezamen met de Staten tot een bevredigende oplossing te komen. Deze samenwerking was uitstekend.

De heer Rustige ging toen nader in op de doelstelling van beide afdelingen der A.M.S. in verband met het bestaande onderscheid der H.B.S. in Nederland. De doelstelling wordt niet voldoende begrepen door het publiek en ziet niet duidelijk het onderscheid tussen de A- en B-afdelingen. Hij wil dat nu duidelijk omschrijven. Afdeling A. bij de H.B.S. geeft opleiding voor een leidende positie in handel, overheidsdiensten enz. en de mogelijkheid om verdere wetenschappelijke studies te doen. Afdeling B. (H.B.S.) geeft meer de wis- en natuurkunde.

De naam litterair-economische afdeling voor afdeling A. van de A.M.S. vond de heer Rustige niet gelukkig gekozen. Hij wenste liever de naam handelsafdeling. Ook vond hij het jammer, dat het Bestuur blijkbaar de afdeling B. meer propageerde dan de afdeling A. Dit vond hij niet juist. Afdeling A. zal ook een geheel eigen karakter moeten dragen, maar tot dusver is dat karakter nog niet erg duidelijk aangegeven. Het Bestuur heeft echter toegezegd, dat men al werkende dit karakter nader zal bepalen. Dat is begrijpelijk en stelt gerust. Nu stelt de heer Rustige de volgende vragen: Wat is de zienswijze van het Bestuur over de afdelingen A. en B.? Stelt het Bestuur meer belang in de afdeling B. dan in de afdeling A.? Hoe heeft het Bestuur de toelating gedacht tot de afdelingen?

Nog merkt de heer Rustige op, dat de groot-industrie veel belang stelt in de oprichting van de A.M.S. En de afgestudeerden zullen een goede kans krijgen bij deze industrie. Dan vraagt hij nog of de afgestudeerden van de afdelingen A. en B. door het Bestuur zullen gelijkgesteld worden?

De Commissie van Toezicht vindt hij met zorg samengesteld en waarschijnlijk een juiste verhouding van de bevolking weergevend. De taak der commissie is niet gemakkelijk, zeker niet voor de afdeling A.

**Dr. Maal** vraagt of de Spaanse taal in het leerplan zal worden opgenomen.

**Dr. Da Costa Gomez** prijst de woorden van den heer Rustige. De moeilijkheden, die bestonden, zijn door het Bestuur reeds weggenomen tijdens de behandeling, de instelling van de A.M.S. voorziet in een behoefte. Men moet zich echter niet vastleggen aan de grondprincipen in het ontwerp vastgelegd. Hij vindt dat de A.M.S. een eigenaardig karakter draagt. Hij vraagt welke richting dit onderwijs uitgaat. Sluit dit onderwijs zich aan bij het onderwijs der omliggende landen of bij het hoger onderwijs in Nederland? Wij moeten ons met het onderwijs niet isoleren. Curaçao is daarvoor te klein. Hij vraagt het Bestuur of het gedacht heeft in de toekomst aan een lyceum. Het ontwerp heeft een voorlopig karakter. Hij is niet geheel tevreden met het type. Wat het bizondere onderwijs betreft, zal men moeten overwegen of ook daar later geen andere oplossing mogelijk is.

De heer **Capriles** spreekt zijn verheugenis uit over de instelling van de A.M.S. Hij is overtuigd van de goede vruchten voor de Curaçaose gemeenschap. Hij wil wel in het bizonder dank brengen aan de commissie uit de burgerij, die zich zo zeer beijverd heeft voor de tot standkoming van deze school.

**Dr. Goslinga.** Het Bestuur dankt de Staten voor de medewerking, vooral daar de gelden nog niet gevoteerd zijn, bij de behandeling van dit ontwerp. Ook voor de gereedmaking der gebouwen verleenden de Staten reeds geruime tijd geleden hun volle medewerking.

Biezondere lof zwaait hij toe aan den heer Rustige, die zoveel voor deze school gedaan heeft en een groot deel van zijn vacantie in Nederland daaraan besteed heeft.

Met inspanning zal gewerkt moeten worden en dan zullen we later zien of men zich kan afstemmen op andere scholen in Nederland. Dr. Goslinga doet een dringend beroep op samenwerking. Het is oorlogstijd. De nodige waarborgen zijn getroffen, dat de gevoelens van de verschillende partijen niet zullen gekwetst worden.

De heer Rustige omschreef de taak van de twee afdelingen. Wat hij zeide, geldt voor al deze soorten scholen in Nederland. Onze school is echter van een Indisch type. Wij bouwen eigenlijk aan iets, dat nog niet bestond. Deze school heeft een lichter basis dan de scholen in Nederland. Later zal aan de Regering gevraagd worden of de afgestudeerden bij wijze van respect tot hogere onderwijsrichtingen of posten kunnen worden toegelaten.

De heer Rustige wil een andere naam voor afdeling A., dat is echter niet zo gemakkelijk. Litterair-economisch is nog niet zo slecht gekozen.

De reclame voor afdeling B was niet groter dan voor A, alleen is meer van afdeling B gezegd, omdat het Bestuur veronderstelde, dat A genoeg bekendheid bezat. Voor afd. B gaven zich 12 of 13 op. Voor afd. A 7 (waaronder 1 Surinamer en 1 Arubaan).

Het Bestuur is onophoudelijk bezig met een juiste oplossing voor deze school. Met het bestuur van de Zeevaartschool te Emmastad worden onderhandelingen gevoerd om samen te werken. Misschien is het mogelijk de eerste klassen van deze twee scholen te doen samenvallen.
De afdelingen der A.M.S. lopen in vele lesuren ook samen nl. in 22. Terwijl er 35 afzonderlijke lesuren zijn.

Er zijn moeilijkheden om neutraal les te geven bij de uiteenlopende bevolkingsgroepen. Dit is men tegemoet gekomen o.a. bij het geven van de geschiedenis om te beginnen bij de Gouden Eeuw en niet vroeger.

Het godsdienstonderwijs is facultatief. De ouders zijn vrij hun kinderen daarvoor op te geven. Maar eenmaal opgegeven, is men verplicht te komen en is het verzuimen van een dergelijke les echt schoolverzuim.

De oude spelling zal nog geleerd worden. Spaans zal onderwezen worden. Biezondere aandacht zal besteed worden aan de Amerikaanse geschiedenis, ook de economische. Duits zal stiefmoederlijk behandeld worden met een lesuur en het is geen examenvak.

Nadruk zal gelegd worden op het spreken van de talen. Afdeling A van de A.M.S. is niet stiefmoederlijk behandeld door het Bestuur het is in tegendeel het smartenkind en het heeft de voortdurende aandacht van het Bestuur.

De toelatingseisen voor de afdelingen worden nu opgenoemd. Eén der eisen is: blijk gegeven te hebben de school met vrucht te kunnen doorlopen.

Bij de afdeling B kan men desnoods nog geplaatst worden in de eerste klas door den directeur met toestemming van den Inspecteur om te zien of de leerling eventueel het onderwijs zou kunnen volgen.

De heer Goslinga legt nog nadruk op de beoefening van de wiskunde. die zo hoge vormingswaarde bezit. Hij stelt voor eerst eens te laten zien, wat de school praesteert en dan later bij de Regering om eventuele toelatingen te verzoeken.

Nogmaals wijst hij op samenwerking van alle groepen, die toch ook altijd zo mooi tot uiting komt in de examencommissies.

Het onderwijs van de A.M.S. te doen aansluiten op het onderwijs der omringende landen, wordt onderzocht. Dr. Goslinga eindigde met de woorden van Jan Pieterszoon Coen: „Daar kan in Indië iets groots verricht worden."

De oprichting van deze school zal dit gebiedsdeel veel goed doen. Laten we niet te veel ons blind staren op het eindresultaat, het diploma. De kennis is immers het allervoornaamste, aldus de spreker.

Het Gouvernement zal met deze school rekening houden bij de aanstellingen. De afgestudeerden van zowel de A- als B-afdeling zullen een betrekking bij het Gouvernement kunnen verkrijgen, gelijk staande met een beginsalaris van ƒ 1500.

De heer Rustige dankt voor de lofwoorden van den Bestuursgemachtigde. Hij is echter ontdaan over de toelatingseisen. Ze zijn wel erg gemakkelijk. Hij zal zich er echter niet tegen verzetten. Hoopt echter, dat ze slechts zullen gelden als overgang en dat ze later strenger zullen worden.

Hij vraagt ook meer aandacht te besteden aan het brieven-schrijven in de moderne talen.

Wat de afdeling A betreft, is de heer Rustige nu gerustgesteld en hij is blijde te constateren, dat ook deze afdeling een plaats in het hart van het Bestuur bezit.

De heer Da Costa Gomez stelt een amendement voor om der Commissie van Toezicht het recht van aanbeveling te geven bij de leraarsbenoeming.

Dr. Goslinga zegt, dat daar zeker rekening mede zal worden gehouden, maar hij vindt het niet juist dit amendement in te lassen.

Na ampele besprekingen neemt Dr. Da Costa Gomez zijn amendement terug, hoofdzakelijk omdat de regeling toch voorlopig is. Hij is meer voor een curatorium dan voor een Commissie van Toezicht.

Het ontwerp komt in stemming en wordt aangenomen. De A.M.S. komt er.

## Kerkberichten

k van Zo. 7 Sept. t/m 13 Sept. de ritus der Dominicanen:
ndag: Twaalfde Zondag na het f van de H. Drievuldigheid.
Geboortefeest van de H. Maagd

HEDRALE ST. ANNA-KERK, Otrabanda.
oor: M.J. v.d. Elsen O.P., tel. 1507

**Zondag:**

5 H.Mis
Uitreiking H. Communie.
Kindermis.
Hoogmis (N)
Lof voor de vrede.

**Weekdagen:**

en 6.30 H. Mis.
Rozenhoedje
8.15 Mis tot den H. Geest bij de g van het schooljaar.
anbiddingsfeest.
.— Plechtige H. Mis.
.— Plechtig Lof met preek door Schipper O. P.
.— Gezongen H. Mis voor de

ten: 's morg. na mis, 's av. na hoedje, op verzoek en Zaterdag.

OZENKRANSKERK, Pietermaai
or: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170, reekuren: 8 uur en 19.45 uur.

**Zondag:**

en 6.— H. Mis
H. Mis (speciaal voor kinderen)
Hoogmis (P)
Lof.

**Weekdagen:**

H. Mis (beh. Za.)
en 6.30 H. Mis
Rozenhoedje.
.— Congregatie voor de meisjes
19.30 Congregatie jongens.
.— Gezongen H. Mis voor de

hten: na Rozenhoedje. Zaterdag

FAMILIE-KERK, San Mateo.
oor: Th. Exler, O.P., tel. 2413.

**Zondag:**

en 6.30 H. Mis (P)
Uitreiking H. Communie
H. Mis voor kinderen
Hoogmis (N)
Lof voor de vrede.

**Weekdagen:**

en 6.30 H. Mis
Rozenhoedje
6.30 Gezongen H. Mis
19.— Vergadering der leden van t Tharcisius-vereniging.
.— Congregatie voor de meisjes
.— Gezongen H. Mis voor de

hten: na Rozenhoedje. Zaterdag le dag.

KERK O.L.V. VAN DE G CARMEL, Groot Kwartier.
or P. Elie O.P., tel. 8, dan vragen astorie Groot Kwartier., spreek- 10 uur, Zon-, feest- en week-

**Zondag:**

H. Mis (P)
H. Mis voor kinderen
Hoogmis (N. en Eng.)
Lof.
eekdagen: 6.30 H. Mis.
6.30 Gezongen H. Mis voor de

chten: elke dag na H. Mis en Za- gmiddag.

K VAN HET H. HART, Janwhe.
astoor A. C. de Valk O.P., geen spreekuur: 7 — 9 uur.

**Zondag:**

H. Mis
Hoogmis (P)
Lof.
eekdagen: 6.30 H. Mis.
6.30 Gezongen H. Mis voor de

7.— Kindermis.
chten: elke dag na H. Mis. Za. 16 tot 18 uur.

R. THERESIA-KERK, Wishi.
or S. Hagemans O.P., geen telef., kuur: 7 — 8.15 beh. Zondag.

**Zondag:**

5.— H. Mis (P); 8.— Hoogmis (P); 18.30 Lof.
**Weekd.:** 6.30 H. Mis (behalve Zat.). Op Zat. 7 uur H. Mis voor kind.
**Biechten:** 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zat. van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.
**Zo.:** 7.— H. Mis 16.— Lof.
**Weekd.** 6.— H. Mis.
**Di.:** 16.— Lof.

P of N achter een functie wil zeggen: dat preek of gebeden in de Paplamentse resp. Nederlandse taal gehouden worden.



# Politiek en Oorlog.

### NOORDAMERIKAANSE TORPEDOJAGER AANGEVALLEN.

Een urgent bericht uit Washington deelt mede, dat een duikboot de torpedojager „Greer" van de Verenigde Staten heeft aangevallen. Gemeld wordt, dat de „Greer" zich op weg bevond naar IJsland met mail. De torpedo's misten het schip. De bekendmaking deelt mede, dat de „Greer" een tegenaanval ondernam met diepzeebommen, doch dat de resultaten niet bekend zijn. Gemeld wordt, dat de aanval hedenmorgen plaats had, doch de juiste tijd en plaats werd niet opgegeven. De „Greer" is een van de oudste torpedojagers, gebouwd gedurende de wereldoorlog. De normale bemanning is 122 man. De Marine deelde niet mede of de identiteit van de duikboot was vastgesteld. De „Greer" heeft een silhouette gelijk aan die van de 50 torpedojagers, die verleden jaar aan Groot-Brittannië werden gegeven in ruil voor de bases. Om deze reden is er enige speculatie in onofficiële kringen, dat de asduikboot het schip mogelijk heeft aangezien voor een Brits oorlogsschip. De persafdeling van de Marine kon niet zeggen of de aanval plaats vond vóór daglicht, doch een veteranen-officier van een duikboot zeide: „Gij kunt het spoor van een torpedo des nachts niet zien."

De Regering van de Verenigde Staten heeft reeds lang geleden bekend gemaakt, dat enige aanval op een Noordamerikaanse schip zou worden beantwoord met schieten. Luitenant Commandant Laurence Hugh Frost werd bevelvoerend officier van de „Greer" op 4 Augustus. De ogenblikkelijke reactie van het Congres omvatte de uitdrukkingen van verrassing, dat een duikboot een torpedojager van de Verenigde Staten zou aanvallen.

Senator George, een Democraat van Georgia en een vooraanstaand lid van het Senaatscomité voor Buitenlandse Zaken, zeide, dat het incident niet verscheen aan de oppervlakte, waarop men het land in oorlog zou kunnen dompelen, doch voegde daaraan toe, dat nog meer feiten moesten worden bekend gemaakt, alvorens iemand een werkelijke mening zou kunnen vormen.

Senator Van Nuys, een Democraat van Indiana en eveneens lid van het comité voor Buitenlandse Zaken, zeide: „Ik denk niet, dat dit enkel incident ons in de oorlog zal slepen, doch indien wij voortgaan onze nek uit te steken, gelijk wij dit zeer ver deden door naar IJsland te gaan, dan moet er iets gebeuren. Het is zo iets, dat ons erin zal brengen. Indien de Administratie voortgaat zulke incidenten mogelijk te maken, dan overtuigt zij het volk ervan, dat zij ons tracht in het conflict te loodsen."

Senator Austin, een Republikein van Vermont en een assistent minderheidsleider, zeide: „Het is verbazingwekkend, dat een duikboot een Noordamerikaanse torpedojager aanvalt." Hij zeide echter zijn oordeel te reserveren, aangezien dit niet iets is voor een haastige mening. „Wij behoren hier meer van te weten."

De poging van een niet-geïdentificeerde duikboot om een Noordamerikaanse torpedojager op weg naar IJsland tot zinken te brengen bracht intussen de marine tegenover de eerste uitdaging voor de patrouilledienst. In diplomatieke kringen keek men vol verwachting naar President Roosevelt om een verklaring over het incident, die, volgens officiële kringen in Washington, verreikende gevolgen zou kunnen hebben in het vormen van de strategie der marine in de Noord-Atlantische Oceaan (Washington, (AP) 4.9).

In gezaghebbende kringen te Berlijn is men op het ogenblik niet in staat commentaar te leveren op het incident van de „Greer", omdat de opgave van de Noordamerikaanse Marine betreffende de geographische positie onduidelijk is. Men kon daarom niet zeggen of een Duitse duikboot zich in de buurt van de „Greer" bevond. Hieraan voegde men toe, dat het evengoed een Brits of ander vaartuig zou kunnen zijn (Berlijn, (AP) 5.9).

### „BATTLE OF ATLANTIC" VERLOOPT IN VOORDEEL DER BRITTEN.

**Duitsers geven tegenslagen op zee toe.**

Luitenant Commandant Kell onthulde in de „Deutsche Allgemeine Zeitung", dat uitgebreide patrouilleringen van de Atlantische Oceaan door Britse vliegtuigen en duikbootjagers, genaamd „corvetten", de succesvolle operaties van Duitse duikboten moeilijk maken. Kell, die deel nam aan de vernielende aanval van onlangs op een Brits convooi nabij Portugal, zeide, dat de Britten de grootste pogingen aanwenden om de convooien veilig naar de thuishavens te brengen. Hij zeide: „Zij zenden de convooien over de Noordelijkste route, waar het bijna nooit donker is door de korte zomernachten of met zulk een sterke bescherming, dat dikwijls verscheidene dagen van een hardnekkige achtervolging nodig zijn om tenslotte in een goede schietpositie te geraken. Behalve de torpedojager is het vooral de corvet, die herhaaldelijk gebruikt wordt om de duikboten te verdrijven, hoewel niet altijd met een uiteindelijk succes.

De „corvetten" zijn schepen van 1200 ton van een nieuw type, gewapend met een groot kanon en verschillende kleinere kanonnen. Bovendien hebben zij een groot aantal diepzeebommen. Verder wordt aan de convooien bescherming geboden door vliegtuigen, welke bescherming feitelijk over de gehele Atlantische Oceaan is uitgebreid en de duikboten dikwijls dwingen tot duiken. De tijd, die daarbij verloren gaat, kan slechts met moeite worden ingehaald en dikwijls moet het convooi, dat intussen verdwenen is, weer worden opgespoord."

Kell zeide, dat de aanval op 25 Augustus op het Britse convooi naar Gibraltar, waarvan de Duitsers beweerden 150.000 ton tot zinken te hebben gebracht, de langste was in de duikboot-geschiedenis. Hij deelde mede, dat de aanval vele dagen duurde en de duikboten herhaaldelijk werden verdreven, doch wederom naderbij kwamen tot tenslotte de defensieve energie van de Britten begon te tanen en de Duitsers in staat waren de torpedo's af te vuren.

Hij zeide, dat de laatste tijd de scheepvaart op de zeeën een weinig levendiger is geworden na maanden, gedurende welke de Atlantische Oceaan leeg scheen. De duikboten zagen wekenlang geen enkele mast. Kell gaf toe, dat de Engelsen zeer veel hebben geleerd in het bestrijden van duikboten in de twee jaren van tegenslag op de Atlantische Oceaan. Hij zeide, dat de Duitsers ook gebruik maken van de ondervinding en voortdurend het duikbotenmateriaal verbeterden.

In het licht van Kells opmerkingen schenen de Duitse cijfers van de vijandelijke scheepvaart, die tot zinken werd gebracht, van betekenis. De oogst van de duikboten bereikte het hoogtepunt in September 1940, toen torpedo's 639.000 brutoton naar de bodem zonden. Dit jaar was het maandelijkse gemiddelde tussen de 300 en 400.000 ton. Daarna ging het cijfer van Juli omlaag tot 241.000 ton. Het Hoofdcommando noemde echter niet welk percentage van het totaal in Augustus door duikboten tot zinken werd gebracht.

Schout-bij-nacht Gadow onthulde de belangrijkheid, die de Duitsers hechten aan de oorlog op zee en de betekenis van de Oostelijke campagne in verband met de blokkade. In een artikel over de twee jaren oorlog verklaarde hij: „De beslissing van deze oorlog ligt in de uitslag van de Slag om de Atlantische Oceaan en een succesvolle bestrijding van de blokkade door de bevoorradingsbases uit te breiden. De oorlog in het Oosten is bezig deze laatste taak in vervulling te brengen" (Berlijn, (AP) 4.9).

### ALLERLAATSTE NIEUWS

In Parijs werd een Duitsen officier door een schot geraakt. De kogel drong binnen in het vlezige gedeelte rond het schouderblad, zodat de aangerichte schade niet zo groot is.

Ook de leidende communist Marcel Giton werd in Parijs geschoten, waarschijnlijk door een terrorist van de rechtervleugel. Marcel Giton is een communist die zich gekeerd heeft tegen zijn partij en die ervan beschuldigt werd zich te hebben uitgesproken tegen de oorlog met Duitsland. Ook was hij vroeger een der uitgevers van het communistische blad „l'Humanité". Zijn toestand is zeer ernstig. Paul Didier, de Franse rechter, die geweigerd heeft de eed van trouw aan Pétain af te leggen, werd verwijderd van de Parijse balie.

Een officiële Britse verklaring uit Simla deelt mede, dat de toestand in Iran kalm is. Berlijn had in de afgelopen nacht een kort luchtalarm toen enkele Sovjet-vliegtuigen de Duitse hoofdstad naderden.

Britse vliegtuigen verschenen boven Noord-Frankrijk. Een fabriek te La Pallice werd aangevallen. Ook een tankschip werd nabij de kust van Bretagne aangevallen door Britse bommenwerpers.

In de Middellandse Zee heeft een Britse duikboot kans gezien een groot Italiaans lijnschip nabij de Italiaanse kust te torpederen. Dit schip is waarschijnlijk de „Duilio" van 23.636 ton. Het is haast zeker, dat het schip gezonken is.

Een urgent bericht uit Berlijn deelt mede, dat Leningrad onder vuur genomen wordt door de zware Duitse artillerie. Het Britse nieuwsagentschap telefoneerde uit Leningrad, dat er zeer hevig gevochten wordt. De Duitsers pogen voortdurend stellingen te winnen, van waaruit zij het offensief in de richting van de stad verder kunnen voortzetten. Het Rode leger verklaarde, dat de verdedigers van Leningrad, Kiev en Odessa zich meer dan kranig gedragen tegen de nazies. Hoewel de Duitsers voortgingen zware druk uit te oefenen op Leningrad sprak men in officiële Russische kringen, het vertrouwen uit over de situatie aldaar. Zowel de Rode luchtmacht als de Baltische Zeevloot verdedigen energiek de wateren, die leiden naar de stad. Meer dan 100 Duitse vliegtuigen werden neergeschoten bij de pogingen om een Rode marine-basis, waarschijnlijk Kroonstad, aan te vallen. 2 Duitse duikboten werden tot zinken gebracht alsmede een transportschip. 2 Andere transportschepen liepen op de kust en een patrouille-vaartuig werd beschadigd. Tegenaanvallen van het Rode Leger verlichtten de indruk op Kiev en drijven de Duitsers gestadig terug aan het centrale front. Bij Odessa is de toestand volgens de Russen zeer veel verbeterd.

Een aanvullend communiqué deelde mede, dat de 263ste Duitse infanteriedivisie op de vlucht geslagen is. Deze divisie verloor 7000 officieren en manschappen. In Zuidwestelijke richting werd een gemechaniseerde colonne door de Rode luchtmacht vernield. 1000 Soldaten werden gedood en gewond, 600 motorvoertuigen en 80 tanks vernield. Bij een Duitse poging om de Dnjepr bij verrassing over te steken werden de nazies bij honderden neergemaaid. Op een ander punt poogden de Duitse genietroepen een brug over de Dnjepr aan te leggen.





## s Hoekje.

# it zullen de Dames lezen.

**Met nagellak voorkomt men kousen-euvels.**

kousen worden duurder en onze rekening stijgt. We zuchten over maar wat doen we om op onze te bezuinigen? We hebben een een of twee maal aan...... ladder en we kunnen ze weer en. Toch zijn er verschillende die gedaan kunnen worden om langer mee te doen gaan. voorzorgsmaatregelen nedaardoor menig gleetje, gat en van komen worden. zijn er verschillende dingen we moeten letten bij het aanvan nieuwe kousen. Op de plaats moeten we voor het koaantrekken van kousen handen inspecteren. Pas op voor zondjes aan de nagels, een ring scherpe kanten enz..! Zorg ervoor dat de nagels van de voet kort en goed afgevijld zijn. Zelfs harde haar-stoppels op de benen kunnen soms de fijne draadjes van een kous doen breken en van die lelijke gleetjes veroorzaken.

Zijn uw voetzolen of hielen ruw of eeltig?

Doe daar iets tegen want ook dat slijt onnodige gaten in uw mooiste kousen.

Nu de schoenen nagekeken; Ruwe of versleten binnenzooltjes, harde of scherpe punten, vernielen de kousen in de kortst mogelijke tijd.

Ook moeten de schoenen goed passend zijn. Een te kleine schoen geeft u niet alleen pijnlijke voeten maar ook gaten in de tenen van uw kousen. Zijn de schoenen te groot of te wijd dan schuren ze gaten in de hiel.

Bij het kopen van kousen dient men ervoor te zorgen de maat te nemen die men werkelijk nodig heeft. Niet te groot maar vooral niet te klein. Het nummer van de kous geeft gewoonlijk de lengte van de voet van (in inches) gemeten van de teen tot de hiel. Over het algemeen is het aan te raden de kousen een halve inch langer te nemen dan de lengte van de voet, zelfs voor schoenen met open teenstuk. Alleen zij die een zeer smalle voet hebben kunnen de juiste lengte van de voet nemen, omdat de kous dan niet zoveel rekt in de breedte. Zijn de kousen te klein dan zullen we al gauw gaten hebben in hiel en teen. Zijn ze echter te groot dan zitten ze altijd slordig, trekken in plooien op bij de hiel en vormen proppen bij de tenen.

Ook dient men bij het kopen te letten op de lengte. Er zijn van de betere soort kousen gewoonlijk drie lengtes te verkrijgen. Kort, middensoort en lang. De meest gebruikte is wel de middensoort, maar heeft u extra lange of korte benen, dan doet u verstandig te vragen om lange of korte maten. De juiste lengte betekent dat het versterkte bovengedeelte op de juiste hoogte valt om door jarretel of elastiek gemakkelijk op zijn plaats gehouden te worden.

Is de kous te lang dan moet men haar vastmaken op het dunne weefsel en dan komen de ladders; zijn ze daarentegen te kort dan is de spanning over de kuil fataal. Verder dient men te letten op de qualiteit en kan men bedenken dat goedkoop nog altijd duurkoop blijkt te zijn. Kijk uit of teen, zool en hiel van de kousen behoorlijk versterkt zijn en of er onder aan de versterkte bovenkant een randje is dat de ladders tegenhoudt. Neem bij open-schoenen kousen met een dubbel versterkt teenstuk. De hielversterking moet 3 à 4 cm. boven de schoen uitsteken.

Een driehoekige hielversterking doet de enkel dunner lijken dan een rechte.

Lichte tinten doen de benen dikker lijken terwijl donkerder tinten ze slanker maken.

Wees verstandig en koop ten minste twee paar kousen tegelijk van dezelfde tint en hetzelfde materiaal zodat u, mocht er met een kous een ongeluk gebeuren, de hele kousen weer tot een goed paar bij elkaar kunt voegen.

Nu het schijnbaar eenvoudige werk van kousen aantrekken. Rol de kousen van de boord af naar beneden tot aan de voet. Trek de kous glad over uw voet en rol de kous dan weer langs uw been naar boven af.

Let er op dat de naad recht blijft. Maak de kous zittend vast daardoor blijft er steeds ruimte genoeg om de knieën te bewegen. Bij het gladtrekken en vastmaken opgepast dat de nagels niet door het weefsel steken. Mocht er in het bovengedeelte een ladder komen die nog zo hoog is dat u de kous niet daarvoor hoeft weg te doen, dan kan het verder doorlopen van de ladder worden tegengehouden door op het einde een druppeltje kleurloze nagellak te doen. Was nieuwe kousen eerst even uit voor het gebruik.. En wilt u lang genot hebben van uw kousen, was ze dan iedere keer als u ze hebt aangehad. Het is een klein werkje dat werkelijk de moeite loont.

Zorg dat de zeeprestjes goed uitgespoeld zijn voor u ze ophangt. Wrijf de kousen niet bij het wassen maar haal ze een paar maal door een sopje en spoel ze daarna flink in schoon water. Knijp ze even uit en rol in een handdoek het overige vocht er voor het grootste deel uit. Hang ze nooit in de zon te drogen en hang ze zo op, dat het model er dadelijk inzit. Als ze helemaal droog zijn, leg ze dan in elkaar gerold weg. Dit voorkomt gleetjes, die zelfs in de kast zouden kunnen ontstaan.

### AMIGOE-RECEPT VAN DE WEEK.

**Broodkoekjes.**

300 gr. brood (zonder korst) 3 dl. melk, 3 eieren, 50 gr. suiker 50 gr. krenten, wat poedersuiker, 100 gr. boter. Verwarm de melk en los hierin de suiker op. Snijdt het brood in dobbelsteentjes en week het in de melk. Roer er vervolgens de schuimig geklopte eierdooiers, de goed gewassen krenten en ten slotte het stijfgeklopte eiwit door. Bak van dit beslag in de boter kleine ronde koekjes, aan beide kanten lichtbruin. Dien ze warm op, bestrooid met wat poedersuiker.

De Amigoe-Enquête.

# Een Imperiale Raad.

X.

De Heer
JAN COENRAAD JOH. MENSING
schrijft:

„Het is wenselijk, dat de Imperiale Raad, of hoe dit lichaam ook moge heten, onverwijld ingesteld worde om de Regering in Londen van advies en raad te dienen.

Bedoeld lichaam zal afgevaardigden moeten hebben, die gekozen zijn door de bevolkingen zelf of door de vertegenwoordigende lichamen der afzonderlijke gebiedsdelen.

Deze Imperiale Raad zal een blijvend karakter moeten hebben van een adviesraad, wiens mening gevraagd moet worden telkens als er sprake is van de belangen der overzeese gebiedsdelen of van algemene belangen van de Staat."

De Heer
WILLEM FREDERIK G. MENSING
schrijft:

„Teneinde inlichtingen te verkrijgen omtrent de toestanden in de overzeese gebiedsdelen en om de wensen en inzichten van de bevolkingen overzee te vernemen anders dan langs ambtelijke weg, is het zeer wenselijk reeds dadelijk over te gaan tot de instelling van een algemeen lichaam, dat de Regering in Londen van advies en raad kan dienen.

Dit lichaam onder welke benaming ook, zal van zelf sprekend 3 onderafdeligen moeten hebben voor de verschillende staatsdelen in Oost- en West-Indië, die gekozen zullen moeten worden door de bevolkingen of door de vertegenwoordigende lichamen der afzonderlijke gebiedsdelen.

Na de oorlog zal dit lichaam grondwettelijke vorm moeten verkrijgen.

Deze Imperiale Raad zal dan een permanent karakter moeten verkrijgen van een adviesraad, die gehoord zal moeten worden telkens als er van belangen der overzeese gebiedsdelen of van algemene belangen van de Staat sprake is."

De Heer
MOMON PINEDO, directeur-redacteur van het „Handelsblad" schrijft:

„In verband met de instelling van een Imperiale Raad, die als adviseren lichaam, bestaande uit vertegenwoordigers der Nederlandse Gebiedsdelen zou optreden, ben ik van mening, dat het beter is te wachten tot na de terugkeer van H.M. naar het moederland om dan ook het oordeel van de 8.000.000 Nederlanders te vernemen, die thans onder het juk van de Nazies zitten."

Statenlid
WILLIAM RUFUS PLANTZ (vertegenwoordiger van de drie Bovenwindse eilanden) schrijft:

„De door u bedoelde Imperiale Raad zou m.i. samengesteld moeten zijn uit personen afkomstig uit de Gebiedsdelen (niet noodzakelijk daar geboren). Hierdoor wil ik doen uitkomen, dat de leden van deze Raad personen moeten zijn die de Gebiedsdelen grondig kennen. De leden zouden op voorstel van de Vertegenwoordigende lichamen in de Gebiedsdelen (Staten, Volksraad) door de Kroon moeten worden benoemd. Deze Raad kan m.i. moeilijk anders zijn dan een „adviserend lichaam".

Alhoewel de instelling nu reeds van een dergelijke Raad haar nut kan hebben, zou deze m.i. pas na de terugkeer van de Regering in Nederland tot zijn recht komen."

De Heer
ELIAS ALOYSIUS RÖMER, Voorzitter van de „Curaçaose Rooms Katholieke Partij" schrijft:

„Vol gaarne maak ik gebruik van de mij aangeboden welkome gelegenheid, om uiting te kunnen geven aan mijn oordeel over het aangesneden onderwerp; te kennen gevend, dat naar mijn bescheiden mening een Raad als bovengemeld, in de tegenwoordige tijd, in ons staatkundige bestel niet gemist mag worden, wil men der vrees voor of het gevoel van arbitrair besturen geen voedsel geven.

De totstandkoming van een dergelijk lichaam, mag m.i. daarom niet langer dan strict noodzakelijk op zich laten wachten. De omstandigheid, dat het moederland momenteel beroofd is van zijn vrijheid en daarom niet in de gelegenheid zal zijn om zijn deel aan de arbeid voor de Rijkszorg en welvaart bij te dragen, kan m.i. ten hoogste als een grote moeilijkheid worden beschouwd, doch geenszins beletsel om de overige gebiedsdelen, die wel in vrijheid leven, te onthouden van daadwerkelijke samenwerking tot versterking van de Rijksgedachte en zodoende de Rijkseenheid te amalgameren.

De kracht van besluiten te nemen door het creëren lichaam, kan desnoods beperkt blijven tot die delen van het Rijk, die in staat zijn geweest aan de beslissingen deel te nemen, voor de tijd, dat het Rijk in Europa onmachtig zal zijn om zijn goedkeuring aan die besluiten te hechten.

De samenstelling van zo'n Raad zou ik willen beschouwen, als de meest practische, wanneer zij bestond uit afgevaardigden voor alle gebiedsdelen, door hun vertegenwoordigers gekozen."

Statenlid

„Tot mijn spijt moet ik u berichten, dat ik aan een dergelijke enquête, gehouden door het „Dagblad Amigoe di Curaçao", niet kan medewerken; inhoud en vorm van enige „artikelen" onlangs door u gepubliceerd betreffende het standpunt van een gedeelte der bevolking inzake „de verkiezingen" zijn mij een ernstig beletsel."

Statenlid
SALOMON ALFRED SENIOR
schrijft:

„Indien, zoals aangenomen moet worden, het met de hoge Regering ernstig is ten aanzien van een snelle verandering in de structuur des Rijks, dan zal het zeer zeker van grote waarde zijn zo men reeds nu begint een groep personen uit ons samenleven in een onderdeel van de bedoelde Imperiale Raad te vormen, welke groep met het formuleren van haar programma beginnen kan, ten einde aan Hare Majesteit, als het zover is, met raad, ontleend aan voldoende gegevens verkregen door grondig onderzoek en bestudering van hetgeen wij hier best nodig hebben, te kunnen bijstaan.

Deze groep moet wel zeer zeker uit personen bestaan, die de zaken nuchter inzien en niet met wensen komen, die onuitvoerbaar, of maar woorden zijn. Zeer zeker zijn er, mijns inziens, heel veel hervormingsvoorstellen inzake ons gebiedsdeel naar voren te brengen, die zowel in ons eigen, als ook in het belang van het Rijk in zijn geheel, zullen blijken te zijn.

Ik kan mij een zodanig Imperiale Raad, die met succes werken zou, alleen voorstellen, indien aan het onderdeel ervan dat voor Curaçaose aangelegenheden bestemd zal zijn, een grotere waarde toegekend zal worden dan die, welke aan een gewone raadgevende instantie toegegeven wordt; zodat dit onderdeel van de Raad niet — zoals tegenwoordig met zovele instanties het geval is — alleen gehoord zou worden; maar wel positieve medezeggenschap in de Raad zal verkrijgen ter behartiging van de belangen van dit gebiedsdeel.

Alleen op deze manier, is het mijn vaste overtuiging, dat wij tot een effectieve nieuwe structuur geraken kunnen, die de eisen en belangen van de betreffende gebiedsdelen, en daarmede ook de belangen van het Rijk in zijn geheel, dienen zal.

Gaan wij echter mensen uit ons samenleven — die, zoals het vanzelf spreekt, veel tijd aan het probleem moeten besteden — tot een groep vormen, welke groep later eenvoudig gehoord zou worden, zonder meer, zo ben ik, zoals al boven gezegd, ervan overtuigd, dat niet veel nieuws bereikt zal worden, en deze zaak, anders van een enorme betekenis voor alle gebiedsdelen des Rijks, inclusief voor het moederland, geen effectieve waarde zal hebben."

Landraad
LIONEL B. SCOTT te St. Maarten schrijft:

„Ik ben van mening, dat het vormen van zulk een lichaam zeer op prijs zal worden gesteld en zeer voordelig zal zijn voor de overzeese gebiedsdelen. Met de gelegenheid, waarbij wij in staat zijn de toestanden te verklaren, zoals wij die meemaken, ben ik zeker, dat de Regering in een betere positie zal zijn om de bestaande toestanden te begrijpen gelijk die zullen worden te kennen gegeven.

Ik ben echter van mening, dat het formuleren van de vereiste veranderingen thans kan plaats hebben, doch dat deze veranderingen zullen worden voorgesteld na de oorlog en dientengevolge na de terugkeer van Hare Majesteit de Koningin in Nederland."

## ARUBA.

### ORANJE — UNIDOS.

Zondagmiddag vond op het terrein van het Lago Sport Park, de wedstrijd Oranje — Unidos plaats.

Hieronder volgt het een en ander van deze mooie, goed gespeelde geanimeerde en last but not least zeer faire wedstrijd.

Oranje debuteert op schitterende wijze; speelt gelijk tegen een van de sterkste, zo niet de sterkste vereniging van San Nicolas.

Reeds om 16.45 uur had zich een grote menigte rondom het speelveld gevormd. Van heinde en verre waren de vele supporters gekomen om getuige te zijn van deze eerste officiële wedstrijd.

Nadat het Oranje elftal met reserves en bestuur op de gevoelige plaats waren gelegd, floot de referee, een Schot, de elftallen bijeen.

Het Oranje elftal, keurig uitgerust in Oranje truien en zwarte broeken en uniforme kousen, komt het terrein opgelopen uitbundig toegejuicht door de vele supporters.

Reeds bij de aanvang blijkt, dat de Oranje mannen beter op de bal zitten en dat Unidos zich tot het defensief moet bepalen.

Keer op keer komt Oranje gevaarlijk opzetten en ieder ogenblik verwacht men een doelpunt. Het samenspel wordt echter te ver doorgevoerd en de schoten zijn te tam om den Unidosdoelman te verschalken, die zijn plaats tussen de palen waardig bleek te zijn; hij vormde met de backlinie een goede defensie.

Af en toe weet Unidos zich uit de worgende greep los te werken en zijn de aanvallen, die volgen niet van gevaar ontbloot. De Oranje-verdediging was echter goed en het (zwarte gevaar) bezwoer elk gevaar. Paal en lat kwamen den Oranje-doelman als een machtige bondgenoot te hulp. Na vele wederzijdse aanvallen gaat de rust in met een blanco score.

Bij de hervatting vertoont het spel hetzelfde beeld. Een stormend offensieve Oranje, met een rotsvaste Unidos in de verdediging. Dreigender worden de Oranje aanvallen, doch het beslissend schot blijft uit, daarbij vertoont Oranje zichtbare tekenen van vermoeidheid, waarvan de Unidosmannen handig gebruik maken.

Weer komen de Oranje-mannen opzetten, dreigender zijn de aanvallen en eindelijk, na vele vergeefse pogingen, gebeurt het onvermijdelijke. Met een donderend schot weet de rechtsbuiten, die aanleiding had gegeven tot veel gerechtvaardigde critiek, den keeper het nakijken te geven.

Na dit punt schijnt het alsof de score aanmerkelijk zal worden verhoogd, doch zoals het dikwijls gebeurt, geschiedt juist het tegengestelde.

Unidos werkt zich los en doet enkele aanvallen op het Oranje doel. Uit een van deze aanvallen, waarbij een misverstand tussen backs en halfs niet vreemd is, bemachtigt de linksbuiten van Unidos de bal en jaagt een schot op het doel.

Een niet gevaarlijk schot, dat gemakkelijk kon worden gehouden, laat de doelman van Oranje door tot ergernis van de krakers. Na nog enkele vergeefse aanvallen van partijen, fluit de scheidsrechter voor het einde.

Een wedstrijd, die er zijn mocht, en die de vriendschapsbanden tussen Oranje en Unidos, zo niet hebben verstevigd, dan hebben gelegd.

## EMMASTAD.

### SOCIETEIT „ASIENTO".

Dagschotels:

Heden: Nassi goreng.
Morgen: Bruine bonen garni.
Zondag: Chop Suey.

Agenda:

Vrijdag, 5 September 19.30 uur: Clubavond Biljartver. „Asiënto".
Maandag, 8 September 20.15 uur: Schermafd. Sportclub „Asiënto" in het repetitielokaal.
Dinsdag, 9 September 19.30 uur: Clubavond biljartver. „Asiënto".
Dinsdag, 9 September 20.00 uur: Repetitie „Ido" orkest.
Woensdag, 10 September 19.30 uur: Biljartwedstrijd clubkampioenschap Curaçao.

### WACHTDIENSTEN.

Vrijdag, 5 September 1941.

Telegram Afdeling: Hr. Schaap, tel. 547, Amalia van Solmslaan 4.
Shipping & Supplies: Hr. De Vlieger, tel. 244, Bernhardlaan 10.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Wortel tel. 448, Bernhardlaan 5.

### SPORTCLUB „ASIENTO".

Kinderfeesten.

Hoewel oorspronkelijk was medegedeeld, dat de kinderfeesten, die vorige week verregend zijn, op Zondagmorgen gehouden zouden worden, is dit achteraf vastgesteld op Zaterdag as. 16 uur.

Alle kinderen worden verzocht om uiterlijk 15.45 uur aanwezig te willen zijn. De inschrijvingen behoeven niet opnieuw gedaan te worden en diegenen die alsnog willen meedoen, kunnen zich op het feestterrein opgeven.

Wij verwachten natuurlijk, dat alle kinderen aan deze spelen meedoen in het biezonder, omdat dit nog steeds onze Koninginnedagfeesten zijn. Ook de ouderen worden niet vergeten en is er weer voor een complete bar met zitje gezorgd.

Op het eind van de spelen zal de overbekende poppenkast weer vertoond worden. In verband hiermede zal Zaterdagmiddag de bus niet naar Piscaderabaai rijden, terwijl de aangekondigde junioren voetbalwedstrijd verzet wordt naar Zondag.

VOORWEDSTRIJDEN BARRANQUILLA.
Op de tennisbanen van de Sportclub „Asiënto".

Zaterdag 16 uur: baan I: O. Salas — H. Rosenthal; umpire: Van Kekem; baan III: Regalis-verliezer — De Jongh-Lampe; umpire: Koster.

Zondag, 16 uur: verliezers ronden (2 partijen) op de banen I en III.

Voetbal.

Zondag 7 September as. M.S.V. Bekercompetitie wedstrijd: „Asiënto" — „A.S.V." Terrein Rio Canario, aanvang 16.30 uur.

Opstelling „Asiënto":
Nieuwerkerk
Lambij Boll
Rigaud Oostlander De Wolf
Robbers Dussel Opschoor Goedhart Hendriks

### PROTESTANTSE GEMEENTE EMMASTAD.

Kerkdiensten, Zondag 7 September as.: 9.30 uur en 19.00 uur (Hernhutter Liturgie). Voorganger Ds. C. Th. Steenstra.



## FEUILLETON.

# Het Huis vol Haat.

71).

„Kom brigadier," zeide hij met moede bitterheid, „je moest haar de handboeien maar aandoen. Ik wil haar geen pijn doen."

Heath had in stomme verbijstering naar het verrassende schouwspel staan kijken. Vance's woorden riepen hem echter tot de werkelijkheid. Twee klikken van metalen sloten en Ada liet krachteloos haar armen zakken. Hijgend leunde zij tegen de kant van de wagen, als was zij te zwak om op haar voeten te staan.

Vance bukte zich en raapte de revolver, die op de grond gevallen was, op.

„Daar heb je Chesters revolver, Markham," zeide hij. Dan wees hij met een medelijdende hoofdbeweging naar Ada. „Breng haar naar je bureau. Van zal chaufferen. Ik kom zo gauw als ik kan weer bij je. Ik moet Sibella naar een ziekenhuis brengen."

Hij stapte vlug in de Daimler. Met een paar handige manipulaties deed hij ondanks de smalle weg de wagen keren.

„Let goed op haar, brigadier!" riep hij nog, terwijl hij in de richting van New York wegreed.

Ik reed Vance's auto naar de stad terug. Markham en Heath zaten achterin met het jonge meisje tussen zich in. Tijdens de rit, die bijna anderhalf uur duurde, werd zo goed als geen woord gesproken. Verscheidene malen keek ik achter me naar het zwijgend drietal. Markham en de brigadier schenen volkomen verdoofd door de verrassende waarheid, die zich zoeven aan hen geopenbaard had. Tussen hen, in elkaar gedoken, zat Ada met gesloten ogen in roerloze apathie. Eenmaal zag ik, dat zij met haar geboeide handen een zakdoek tegen haar gezicht drukte: ik dacht, dat ik ook het geluid van onderdrukt snikken hoorde. Maar ik was te zenuwachtig om daar aandacht aan te schenken. Ik had al mijn wilskracht nodig om mijn gedachten bij het besturen te bepalen.

Toen ik in de Franklin Street bij de ingang van het Criminal Courts Building kwam en de motor wilde afzetten, deed een verschrikte uitroep van Heath mij opkijken.

„Heilige Moeder Gods!" hoorde ik hem met hese stem zeggen, terwijl hij mij een stoot in de rug gaf. „Naar het Beakman Street Hospital — zo hard als u kunt, Mr. van Dinel"

Zonder om te kijken, wist ik wat er gebeurd was. Binnen twee minuten had ik het hospitaal bereikt. Markham en ik droegen Ada naar binnen, terwijl Heath ons vooruit snelde en om den dokter schreeuwde.

Meer dan een uur later trad Vance het bureau van den officier van justitie binnen, waar Markham, Heath en ik op hem wachtten. Hij wierp vlug een blik om zich heen en keek dan naar onze gezichten.

„Ik heb je nog gezegd, goed op haar te letten, brigadier", zeide hij, terwijl hij zich in een stoel liet vallen; maar er klonk noch verwijt, noch spijt in zijn stem.

Geen van ons zeide een woord, zo angstig wachtten wij op bericht over het andere meisje. Vance begreep ons zwijgen en knikte geruststellend.

„Sibella leeft. Ik heb haar naar het Trinity-hospitaal in Yonkers gebracht. Een lichte bersenschudding — Ada heeft haar een slag toegebracht met een schroefsleutel, die altijd onder de zitplaatsen lag. Over een paar dagen is zij weer beter. Ik heb haar in het hospitaal laten inschrijven als Mrs. Von Blon en toen haar man opgebeld. Ik trof hem thuis en hij is nu bij haar. Tussen twee haakjes, de reden waarom wij hem niet bij Mrs. Riglander vonden, is dat hij eerst thuis zijn medicijntasje is gaan halen. Dat oponthoud heeft Sibella het leven gered. Want ik betwijfel het zeer, of we anders nog tijdig genoeg bij haar geweest zouden zijn, voor Ada haar met de auto in de afgrond gestort had."

Hij deed een paar lange trekken aan zijn sigaret. Dan keek hij op naar Markham.

„Cyankali?"

Markham staarde hem verbaasd aan.

„Ja — dat denkt de dokter tenminste. Op haar lippen was een lucht van bittere amandelen. — Maar als je geweten hebt —"

„O, ik zou het in geen geval belet hebben," viel Vance hem in de rede. „Ik heb mijn plicht tegenover de Staat ten volle vervuld door den brigadier te waarschuwen. Maar stel je gerust, ik wist het op dat ogenblik niet. Von Blon heeft me pas zoeven een vingerwijzing gegeven. Toen ik hem vertelde, wat er gebeurd was, heb ik hem gevraagd of hij nog meer vergiften vermist had — ik kon me namelijk niet voorstellen, Markham, dat iemand een zo gemene zaak als de Greene-moorden zou hebben gedacht zonder voorzorgsmaatregelen te nemen voor het geval van mislukking. Hij zeide toen, dat hij ongeveer drie maanden geleden een tablet cyankali uit zijn donkere kamer gemist had. En toen ik zijn geheugen eens goed opfriste, herinnerde hij zich, dat Ada een paar dagen daarvoor in zijn donkere kamer had rondgescharreld. M éne tablet heeft zij toen durven wegnemen; zij waard om het in geval te gebruiken."

„Wat ik heel graag zo ten, Mr. Vance," zeide H zij dit plan uitgewerkt h misschien nog een ander

„Neen brigadier. Ada derdeel ervan uitgewer voerd."

„Maar hoe in 's heme

Vance stak zijn hand lemaal heel eenvoudig, de sleutel eenmaal hebt, een dwaalspoor bracht, achtige sluwheid en ve het plan. Maar we beho langer onze hoofd ove heb een gedrukte en g ring van alles wat er het is geen verdichte verklaring, maar pra geschiedenis, verzame steld door den grootst reld op dat gebied — uit „Wenen." (W